

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Hotel- en accommodatieregeling

Notagegevens

Bestuursorgaan : B-en-W 7-12-2021

Notanummer : 2021-370

Datum : 7-12-2021

Programma : 08-Meedoen

Portefeuillehouder : Wethouder De Geest,

Bijlage(n) : hotel-en-accommodatieregeling-factsheet VNG.pdf

Parafering

01-12-2021: Programmamanager Meedoen01-12-2021: Wethouder

Agendering

* 02-12-2021: adjunct-secretaris en teammanager Concernstaf

* 01-12-2021: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

8-12-2021

B & W d.d.: 7-12-2021

Besluit

1. De Hotel-en accommodatieregeling (HAR) niet te implementeren in Deventer

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

Om de druk op opvang van het COA te verkleinen is door het Rijk de hotel- en accommodatieregeling (HAR) voor statushouders opgezet. Statushouders die wachten op hun definitieve huisvesting kunnen op deze manier ook alvast op een tijdelijk locatie (bijv. hotels of recreatiewoningen) wonen binnen de gemeente. Het voorstel is om de HAR regeling niet in Deventer te implementeren omdat de nadelen zwaarder wegen dan de voordelen.

Er is via de HAR landelijk budget om 2500 statushouders eerder naar hun gemeente te laten verhuizen. Op deze manier kunnen statushouders alvast starten met hun inburgeringstraject. De regeling is specifiek bedoeld voor alleenstaande (volwassen) statushouders en stellen (zonder kinderen). De regeling is daarmee nadrukkelijk niet bedoeld voor statushouders met nareizende familieleden, alleenstaande minderjarige statushouders en statushouders die intensieve medische zorg nodig hebben. Binnen de HAR mogen statushouders niet gehuisvest worden in permanente woningen, maar alleen panden die geschikt zijn voor tijdelijke huisvesting. Denk hierbij aan vakantiewoningen, hotels, pensions, bed & breakfasts, stacaravans en overige recreatiewoningen. De specifieke voorwaarden hiervoor worden genoemd in de factsheet van de VNG (zie bijlage).

Gemeenten die gebruik maken van de HAR ontvangen een vaste toelage welke staat opgenomen in de factsheet van de VNG. Dit bedrag is gebaseerd op het bekostigen van tijdelijke onderdak en begeleiding voor een periode van 6 maanden. Een

statushouder binnen de regeling telt mee voor de taakstelling van de gemeente, omdat de statushouder niet terugkeert naar de opvang. Een gemeente die interesse heeft in de regeling kan zelf bepalen welke gekoppelde vergunninghouders voor de regeling worden geselecteerd (mits voldaan wordt aan bovenstaande beschreven criteria en criteria die genoemd wordt in de regeling).

Indien na 6 maanden nog geen woning voor de statushouder beschikbaar is kunnen zij niet terugkeren naar het COA. Dit betekent dat ze langer in het betreffende hotel/accommodatie moeten verblijven, vanaf dat moment op kosten van de gemeente.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Statushouders sneller uit de opvang laten uitstromen.

Kader

- Vreemdelingenwet 2000

Betrokken partijen en participatie

Vluchtelingenwerk Nederland heeft bedenkingen bij deze regeling.

Argumenten voor en tegen

Argumenten tegen:

- Er zijn geen garanties te geven dat statushouders binnen de periode van 6 maanden een huis krijgen;
- Als er na 6 maanden nog geen huis is, kan de statushouder niet terugkeren naar het COA;
- Extra kosten voor de gemeente na 6 maanden indien niet uitgestroomd;
- Veel regelwerk met de eigenaren van de tijdelijke locaties waar de statushouders worden geplaatst;
- Deze statushouders hebben eerst een soort "voortraject" qua maatschappelijke begeleiding nodig totdat ze daadwerkelijk gehuisvest worden. Na vestiging in een woning kunnen ze alsnog de vip18 (1,5 maand maatschappelijke begeleiding) in zijn geheel goed kunnen gebruiken. Daarnaast vraagt het een ander soort van begeleiding.

Argumenten voor:

- De gemeente Deventer kan mogelijk 'meters maken' met haar taakstelling;
- Eigenaren van tijdelijke huisvesting kunnen geholpen worden bij mogelijke leegstand;
- Als de statushouder binnen 6 maanden een permanente woning aangeboden krijgt, hoeft de gemeente het resterende budget niet terug te betalen aan het rijk.

Financiële consequenties en dekking

Geen

Openbaarmaking en communicatie

Aanpak en uitvoering

Het voorstel is om de HAR regeling niet in Deventer te implementeren omdat de nadelen zwaarder wegen dan de voordelen.

Factsheet

Hotel- en accommodatieregeling (HAR)

Besluit tijdelijk onderdak in hotels en andere accommodaties

De beschikbare opvangcapaciteit van het COA staat onder zeer hoge druk. Eén van de oorzaken is de druk op de sociale woningmarkt, waardoor het lastig is om op korte termijn reguliere huisvesting voor vergunninghouders – die nu nog in de COA-opvang verblijven - beschikbaar te stellen. Gemeenten en woningcorporaties werken hard aan dit huisvestigingsprobleem. De hotel- en accommodatieregeling (HAR) biedt gemeenten de mogelijkheid om gekoppelde vergunninghouders voor maximaal zes maanden tijdelijk onderdak aan te bieden in accommodaties binnen de gemeentegrenzen.

De HAR is op 1 november 2021 in de Staatscourant gepubliceerd.

In deze factsheet wordt de strekking van de HAR geschetst. De factsheet is tot stand gekomen in samenwerking tussen de VNG, het COA en de Rijksoverheid.

Wat is de hotel- en accommodatieregeling?

Binnen de HAR maken gemeenten afspraken met exploitanten (hotels en/of andere accommodatie) om kamers of andersoortige accommodatie beschikbaar te stellen voor vergunninghouders (alleenstaanden of echtparen (zonder minderjarige kinderen)). De vergunninghouder wordt daarmee tijdelijk onderdak aangeboden in de gemeente en kan direct deelnemen aan de samenleving. Een plaatsing via de HAR telt direct mee voor de taakstelling van de desbetreffende gemeente. Het uitgangspunt is dat de gemeente binnen zes maanden zorgdraagt voor reguliere huisvesting (dit kan ook een tussenvoorziening zijn). Na zes maanden vervalt de plaatsing via de HAR. Gemeenten kunnen vrijwillig gebruik maken van deze regeling via de HAR kan aan maximaal 2.500 vergunninghouders tijdelijk onderdak worden geboden.

Vershil tussen HAR en reguliere huisvesting

Bij de hotel-en accommodatieregeling gaat het niet om reguliere accommodatie, maar om tijdelijk onderdak. Als een gemeente beschikt over voldoende woonruimte die geschikt is voor reguliere huisvesting, dan moet de gemeente de vergunninghouder regulier huisvesten en kan er geen gebruik worden gemaakt van de HAR. Het principe is dat de vergunninghouder die door middel van de HAR tijdelijk is gehuisvest, doorstroomt naar reguliere huisvesting zodra een gemeente (weer) beschikt over woonruimte die geschikt is voor reguliere huisvesting.

Duur verblijf HAR

In principe verblijft de vergunninghouder door middel van de HAR in de tijdelijke huisvesting tot het moment dat de gemeente in kwestie reguliere huisvesting heeft gevonden. Indien de gemeente na 6 maanden (gerekend vanaf de dag van plaatsing via de HAR) nog geen vervolg huisvesting heeft gevonden, stopt het COA de tegemoetkoming voor de

gemeente en ook de verstrekkingen aan de vergunninghouder. De gemeente neemt de vergunninghouder definitief over. Er is dus geen sprake van herinstroom op de COA-locaties. De tegemoetkoming aan de gemeente en de verstrekkingen aan de vergunninghouder worden eveneens beëindigd wanneer de vergunninghouder zelfstandig andere huisvesting vindt, of met onbekende bestemming de accommodatie verlaat.

Doelgroep

Het gaat om vergunninghouders (alleenstaanden, echtparen (zonder minderjarige kinderen)), die gekoppeld zijn aan de gemeente. Dat wil zeggen dat de vergunninghouder is gekoppeld (gemiddeld al langer dan 14 weken) aan een gemeente en de eerste inschrijving in de Basis Registratie Persoonsgegevens (BRP) heeft plaatsgevonden.

Het aanbod geldt niet voor gezinnen met minderjarige kinderen, alleenstaande minderjarige vergunninghouders (AMV'ers), alleenstaanden die wachten op nareizende familieleden, vergunninghouders die op de top X lijst staan en kwetsbare vergunninghouders (waaronder vergunninghouders met een hoger dan gemiddeld gezondheidsrisico).

De gemeente selecteert vergunninghouders op basis van de lijst met personen die gekoppeld zijn aan de betreffende gemeenten (in te zien via het Taakstelling Volgsysteem (TVS)). Wanneer een vergunninghouder volgens het COA geschikt is om geplaatst te worden op basis van de HAR, kan de vergunninghouder dit tijdelijke onderdak niet weigeren.

Voorwaarden tijdelijke accommodatie

Tijdelijke accommodatie in het kader van HAR betekent dat de huisvesting niet bestemd of geschikt is voor permanente bewoning, maar alleen voor tijdelijke huisvesting. Er hoeft dan ook geen woonbestemming op te zitten, maar moet wel voldoen aan de geldende (veiligheids)voorschriften m.b.t. tijdelijke bewoning. Een tijdelijke HAR accommodatie kan van alles zijn, bijvoorbeeld:

- vakantiewoningen,
- alle vormen van logies (zoals hotels, pensions, bed & breakfast), stacaravans en overige woongelegenheden met recreatieve bestemming.

Deze opsomming is niet limitatief. Gemeenten bepalen of huisvesting voor de HAR geschikt is. Panden waar al een woonbestemming op zit, mogen in ieder geval niet gebruikt worden voor de HAR. Denk daarbij aan:

- reguliere koopwoningen en (sociale) huurwoningen,
- woningen die worden gesloopt of gerenoveerd,
- woonboten,
- woonwagens op een daarvoor aangemerkte standplaats (niet zijnde aangemerkt voor recreatief gebruik).

De minimale eisen die worden gesteld aan huisvesting zijn neergelegd in het Bouwbesluit. Hieraan moeten gemeenten voldoen zodra zij één of meerdere vergunninghouders tijdelijk willen huisvesten in bijvoorbeeld een hotel. De gemeente is via bouw- en woningtoezicht verantwoordelijk voor toetsing en handhaving hiervan.

De procedure

Een vergunninghouder die tijdelijk onderdak via de HAR wordt aangeboden is gekoppeld aan de gemeente en telt mee voor de taakstelling. Gemeenten kunnen via info@coa.nl aangeven dat zij gebruik willen maken van deze regeling (welke personen, welke accommodatie). Bij de aanmelding van vergunninghouders voor de HAR, geeft de gemeente ook de namen, telefoonnummers en adresgegevens door van de huisarts en waar mogelijk ook al van de tandarts die de zorg voor de vergunninghouder op zich neemt. Het COA controleert of de vergunninghouder voldoet aan de gestelde criteria en wijst de accommodatie vervolgens toe aan de betreffende vergunninghouder. De gemeente is verantwoordelijk voor de overeenkomst met de exploitant en voor de begeleiding van de vergunninghouder. De gemeente ontvangt een eenmalige vergoeding per vergunninghouder voor de accommodatiekosten en het organiseren van begeleiding, dat de maximale periode van zes maanden dekt (zie voor vergoeding: financiële vergoeding en verantwoordelijkheid gemeente).

De vergunninghouder die via de HAR in deze tijdelijke accommodatie verblijft wordt definitief geplaatst zodra vervolg huisvesting vrijkomt in de gemeente. De gemeente kan voor de vrijgekomen plek vervolgens bij het COA een nieuwe (gekoppelde) vergunninghouder voordragen, mits dit past in de duur van de HAR (tot 1 mei 2022) en het totaal van 2.500 vergunninghouders dat onder de HAR onderdak wordt geboden niet is bereikt. Het is belangrijk om goede afspraken te maken tussen de gemeente en het COA over de datum van de plaatsing via de HAR. Verwachtingsmanagement bij de toekomstige bewoners is cruciaal voor een goede start en verblijf in de accommodatie.

Duur van de regeling

De regeling start op 1 november 2021 en eindigt uiterlijk op 1 mei 2022 of zoveel eerder wanneer er 2.500 vergunninghouders via de HAR zijn geplaatst. Het COA houdt dit bij.

De regeling stopt voor vergunninghouders ook indien:

- de vergunninghouder zelf in huisvesting heeft voorzien;
- de vergunninghouder met onbekende bestemming is vertrokken;
- de vergunninghouder is uitgeplaatst naar vervolg huisvesting in de gemeente.

Financiële vergoeding en verantwoordelijkheid gemeente

Voor de accommodatie betaalt het COA de gemeente een totaal bedrag (zie onderstaand schema)

Componenten vergoeding gemeente	Bedrag wordt eenmalig uitgekeerd (per persoon) en dekt maximaal 6 maanden onderdak
Tijdelijk onderdak (logies)	
Inclusief gelegenheid tot koken	€ 8.280
Exclusief gelegenheid tot koken	€ 13.800
Begeleiding	€ 1.000
Totaal (inclusief gelegenheid tot koken)	€ 9.280
Totaal (exclusief gelegenheid tot koken)	€ 14.800

Als een vergunninghouder binnen zes maanden wordt uitgeplaatst naar vervolg huisvesting, wordt dit vaste bedrag niet teruggevorderd.

Naast de specifieke begeleiding voor de HAR kan ook gestart worden met maatschappelijke begeleiding vanaf het moment van plaatsing in de HAR. Gemeenten ontvangen de vergoeding voor de maatschappelijke begeleiding via het gemeentefonds. Dit kan worden ingezet voor ondersteuning bij praktische zaken, integratie en participatie. Op het moment dat de HAR overgaat in vervolg huisvesting, wordt dit bedrag niet nogmaals verstrekt.

Binnen de HAR ligt de begeleiding en ondersteuning van de vergunninghouder bij de gemeente. De gemeente is het eerste aanspreekpunt voor de vergunninghouder. Het COA blijft verantwoordelijk voor beantwoording van vragen over het leef- en eetgeld (de moneycard), bijzondere kosten, de basisverzekering tegen ziektekosten en de WA-verzekering.

Huisarts en tandarts

De gemeente regelt voorafgaand aan plaatsing via de HAR dat de vergunninghouder terecht kan bij een plaatselijke huisarts en waar mogelijk de tandarts. Indien een gemeente op zoek is naar een lokale huisarts kan contact opgenomen worden met een van de 23 kringen van de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV).

Bij de LHV-kring is meestal bekend wie affiniteit heeft met de doelgroep en de kring kan dus als intermediair optreden (<https://www.lhv.nl/artikelen/regios-en-kringen>). De gemeente geeft de gegevens van de huisarts en waar mogelijk de tandarts door aan het COA. De vergunninghouder blijft tijdens de HAR onder de RMA vallen. Hierna zal de vergunninghouder zoals gebruikelijk bij vestiging in de gemeente een zorgverzekering moeten afsluiten en heeft het COA de naam van huisarts nodig om de zorg goed te regelen. Voor publieke gezondheidszorg kan de vergunninghouder bij de plaatselijke GGD terecht. Indien nodig, kan de plaatselijke GGD de vergunninghouder oproepen.

De gemeente adviseert de vergunninghouder om zo snel mogelijk, nadat zij in de tijdelijke accommodatie zijn gearriveerd, te starten met het inburgeringstraject aangezien de Wet inburgering slechts beperkt de tijd geeft. Vergunninghouders kunnen niet meer deelnemen aan programma's van het COA, zoals de 'voorbereiding op inburgering'.

Lokale afstemming

Gemeenten wordt dringend geadviseerd om de begeleiding en het inburgeringsproces direct na plaatsing in de accommodatie op te starten. Concreet gaat het om de informatievoorziening en begeleiding op het gebied van huisvesting, verstrekingen, zorgverzekering, integratie, werk en studie.

De praktijk laat zien dat deze doelgroep veel vraagt en ondersteuning nodig heeft om het leven in Nederland vorm te geven. Het COA is dan niet meer het eerste aanspreekpunt voor informatie, maar de gemeente. Daar waar grotere groepen vergunninghouders in één gebouw geplaatst worden kan in overweging genomen worden om extra beheer of begeleiding in te zetten. Denk ook aan de communicatie met omwonenden als het gaat om een accommodatie waar meerdere vergunninghouders geplaatst worden.

Financiële vergoeding en verantwoordelijkheid vergunninghouder

Alle vergunninghouders die verblijven in een HAR accommodatie vallen onder de Regeling Verstrekkingen Asielzoekers (Rva 2005), met uitzondering van de artikelen uit de Rva 2005 die in het besluit van de HAR zijn genoemd. Gedurende de periode dat de vergunninghouder in een tijdelijke accommodatie in de gemeente verblijft, ontvangt deze wekelijks leef- en eetgeld, een wooncomponent en een mogelijke vergoeding voor buitengewone kosten (m.u.v. niet medische reiskosten). Aangezien de HAR fungeert als een voorliggende voorziening op de bijstand, ontvangt de vergunninghouder voor zijn levensonderhoud dus geen bijstand. Voor huurtoeslag via de Belastingdienst komt de vergunninghouder niet in aanmerking. Het COA verstrekt de wekelijkse financiële toelage voor voedsel, kleding en persoonlijke uitgaven rechtstreeks aan de vergunninghouder.

De hoogte van de wekelijkse toelage waarbij de bewoners volledig zelf het eigen eten verzorgen is als volgt:

Componenten verstrekking vergunninghouder (op basis van 1 persoon)	Bedrag wordt wekelijks uitgekeerd voor de maximale duur van 6 maanden
Eetgeld	
Inclusief gelegenheid tot koken	€ 46,83
Exclusief gelegenheid tot koken	-
Kleding en andere persoonlijke uitgaven	€ 12,95
Wooncomponent	€ 75,-
Ziektekosten	Indien nodig
Wettelijke aansprakelijkheid	Indien nodig
Buitengewone kosten (bijv. leges voor aanvraag specifieke vergunning, repatriëring)	Indien nodig
Totaal (inclusief gelegenheid tot koken)	€ 134,78
Totaal (exclusief gelegenheid tot koken)	€ 87,95

Vergunninghouders die gebruik maken van de HAR zijn niet verplicht bij het COA melding te maken van inkomsten of eigen vermogen die van invloed kunnen zijn op (de hoogte van) deze verstrekking. De Regeling eigen bijdrage asielzoekers 2008 (Reba 2008) is niet van toepassing.

Vergunninghouders hebben bij het COA geen meldplicht in het kader van hun asielprocedure als ze gebruikmaken van de HAR. Wel worden er afspraken gemaakt tussen de gemeente en de accommodatie over de monitoring van de aanwezigheid van de vergunninghouder. Als blijkt dat de vergunninghouder uit de accommodatie is vertrokken, wordt dit doorgegeven aan het COA. Vervolgens worden de verstrekkingen aan de vergunninghouder stopgezet.

Ondersteuning en contact

1. Inhoudelijke vragen kunnen gesteld worden aan de regievoerders van het COA.
2. Voor inhoudelijke vragen over en praktische (beleids) ondersteuning bij de HAR kunt u terecht bij de VNG via: helpdeskasielopvang@vng.nl
3. Voor algemene vragen kunt u ook terecht bij het COA via info@coa.nl of via 088-7157001. Deze helpdesk is ook beschikbaar voor vragen rondom de taakstelling.
4. Voor het daadwerkelijk melden van het HAR-aanbod en aantallen te plaatsen vergunninghouders kunt u zich wenden tot het COA: info@coa.nl.
5. Tijdens het verblijf in de HAR accommodatie kunnen gemeenten (maatschappelijk) begeleiders en vergunninghouders met vragen zitten over de financiële verstrekkingen, WA/Zorg verzekering. Deze vragen kunnen gesteld worden aan de COA locatie waar de vergunninghouder administratief aan gekoppeld is.